

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत।

1. विद्वद्भिः का सदा वन्द्या?

III. भाषिककार्यम्

1. 'राजा कोऽभूत् गुणोत्तमः इति श्लोकांशे किम् विशेषणपदम्? _____

(राजा, गुणोत्तमः, अभूत्)

2. पर्यायपदं लिखत—

(i) नारीषु = _____ (ii) पूजनीया/वन्दनीया

3. सन्धिः विच्छेदः वा क्रियताम्—

(i) गुण + उत्तमः = _____ (ii) अत्रैवोक्तम् = _____ + _____ + _____

उत्तरम्—

I. 1. रामः 2. सीता

II. विद्वद्भिः विद्या सदा वन्द्या।

III. 1. गुणोत्तमः

2. (i) सीमन्तिनीषु (ii) वन्द्या

3. (i) गुणोत्तमः (ii) अत्र + एव + उक्तम्

(2) मञ्जूषातः शब्दार्थं चित्वा रिक्तस्थाने लिखत—(मञ्जूषा से शब्द चुनकर रिक्त स्थान में लिखिए—)

गरुडः	ज्ञायते	इन्द्रः	शिवः	शंकरः	गजानाम्	पातुयोग्यम्
-------	---------	---------	------	-------	---------	-------------

1. शक्रः .....
2. त्रिनेत्रधारी .....
3. करिणाम् .....
4. पक्षिराजः .....
5. पेयम् .....
6. शूलपाणिः .....
7. बुध्यते .....

उत्तरम्— 1. इन्द्र 5. पातुम् योग्यम्
2. शिवः 6. शंकरः
3. गजानाम् 7. ज्ञायते
4. गरुडः

(3) श्लोकांशेषु रिक्तस्थानानि पूरयत—(श्लोकांशों में रिक्त स्थान भरिए—)

1. का शीतलवाहिनी _____ ?
2. मृगात् _____ पलायते।
3. जलं च बिभ्रन्न घटो न _____।
4. किं कुर्यात् _____ युद्धे।
5. _____ कोऽभूत् गुणोत्तमः।

उत्तरम्— 1. गङ्गा 2. सिंहः 3. मेघः 4. कातरः 5. राजा

(4) अधोदत्तानाम् पदानां लिंगम् विभक्तिं वचनं च निर्दिशत—(निम्नलिखित पदों के लिंग, विभक्ति व वचन निर्दिष्ट कीजिए—)

	लिंगम्	विभक्तिः	वचनम्
1. कस्मात्	_____	_____	_____
2. विद्वद्भिः	_____	_____	_____
3. कस्य	_____	_____	_____
4. सिद्धयोगी	_____	_____	_____
5. सीमन्तिनीषु	_____	_____	_____
6. वृक्षाग्रवासी	_____	_____	_____
7. शीतम्	_____	_____	_____

उत्तरम्-	1. पुल्लिङ्गम्	पञ्चमी	एकवचनम्
	2. पुल्लिङ्गम्	तृतीया	बहुवचनम्
	3. पुल्लिङ्गम्	षष्ठी	एकवचनम्
	4. पुल्लिङ्गम्	प्रथमा	एकवचनम्
	5. स्त्रीलिङ्गम्	सप्तमी	बहुवचनम्
	6. पुल्लिङ्गम्	प्रथमा	एकवचनम्
	7. नपुंसकलिङ्गम्	प्रथमा	एकवचनम्

बहुविकल्पीयप्रश्नाः

(1) एकपदेन उत्तरत—(एकपदम् में उत्तर दीजिए—)

1. कस्तूरी कस्मात् जायते?	_____	(सिंहात्, गजात्, मृगात्)
2. को हन्ति करिणां कुलम्?	_____	(सिंहः, शृगालः, मृगः)
3. कृष्णः कं सञ्जघान?	_____	(रामम्, रावणम्, कंसम्)
4. कातरो युद्धे किं कुर्यात्?	_____	(युद्धम्, पलायनम्, गर्वम्)
5. भोजनान्ते किं पेयम्?	_____	(दुग्धम्, जलम्, तक्रम्)
6. जयन्तः कस्य सुतः?	_____	(शिवस्य, शक्रस्य, कृष्णस्य)
7. शीतं कं न बाधते?	_____	(बलवन्तम्, धनवन्तम्, कंबलवन्तम्)

- उत्तरम्— 1. मृगात् 2. सिंहः 3. कंसम् 4. पलायनम्
5. तक्रम् 6. शक्रस्य 7. कंबलवन्तम्/कम्बलयुक्तम्

(2) उचितपदं चित्वा प्रश्ननिर्माणं कुरुत—(उचित पद चुनकर प्रश्न निर्माण कीजिए—)

- सिंहात् मृगः पलायते। (कुतः, कस्मात्, केन)
- सिंहः करिणां कुलं हन्ति। (कस्य, कयोः, केषाम्)
- गरुडः पक्षिराजः अस्ति। (कः, किं, का)
- भोजनान्ते तक्रम् पेयम्। (कः, किम्, कम्)
- विद्वद्भिः विद्या वन्द्या। (केन, काभिः, कैः)

- उत्तरम्— 1. मृगः कस्मात् पलायते?
2. सिंहः केषाम् कुलं हन्ति?
3. कः पक्षिराजः अस्ति?
4. भोजनान्ते किं पेयम्?
5. विद्या कैः वन्द्या?

***** END *****